

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Debrecen: félévre 8 kor., negyedévre 8 kor. — fill.
 vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Egy reggeli krajcáros ujság megámadja a városi jóléti bizottságot, mert tárgyalásairól a nyilvánosságot kizárja. Laptársunk bizonyára nincs tisztába azzal, hogy mire való az alkotmány védelmére alakult jóléti bizottság. Mert ha tudná, akkor nem gyanúsítaná meg azt az önzetlen 17 magyar embert avval, hogy nem a nyilvánosság előtt rendelkeznek a város pénzével, amit a közgyűlés az esetleg felfüggesztendő tisztviselők javadalmazására megszavazott.

Ha mindazokat az üdvös és hazánkra, törvényhatóságunk integritására nézve kitűnő intézkedéseket a jóléti bizottság nagy dobra ütné, akkor Kristóffy ur gondoskodna arról, hogy azon intézkedések kivételét, nem változtatván az eszközökben meghiusítsa. Vagy talán az a célja laptársunknak, hogy a belügyér mindenről tudomást szerezzen? Egyébiránt lehet a kákán is csomót találni!

Az új főispán kinevezése egyre késik. A darabontok nem kapnak vállalkozót. Más időkben bezzeg tülekedtek ezért az állásért. A legelőkelőbb családok versengtek érte, míg most undorral utasítják vissza még a pusztá gyanút is. Eddig ajánlkozta százával a főispánságra, válogathatott a kormány a kiválóbb férfiakban, most azonban a kormány kénytelen kötéllal fogni e csuf szerepre embert és mégse talál.

Debrecen város és Hajdúvármegye főispáni állására, dicsérettel jegyeztük fel ed-

dig nem akadt helybeli vállalkozó, pedig tudomásunk szerint igen sok csekély politikai fajsúlyu egyénnek felkínáltak már, ezt a díszes állást. Minden jel arra vall, hogy teljesen vadidegen ember fog a főispáni székbe beleülni, aki azonban csak a szuronyok oltalma alatt foglalhatja el állását.

Hajdúvármegyét rendkívül érzékenyen érintette, hogy a kormány a közigazgatási költségekhez való állami hozzájárulást megtagadta, mert a megyének vagyona nincs, alspisi pedig nem oly jelentékenyek, hogy hosszabb ideig pótolhatná az államsegélyt.

Most van szükség a 45 ös jóléti bizottság támogatására, de a legnagyobb megdöbbenéssel látják a tisztviselők, hogy az anyagi és erkölcsi támogatás nagyon lanya és a jóléti bizottság még csak lépést sem tett az ilyen eshetőségek elhárítására. A megyei tisztviselők a legnagyobb agodalommal várják a dolog fejleményeit.

Bizunk benne, hogy a hajdumegyei jóléti-bizottsága, ha elkészen is, módját fogja találni, hogy a két tűz közé szorított tisztviselők kártalanítassanak, mert cserben hagyni őket annyit jelentene, mint kiszolgáltatni őket a nyomornak, szenvedésnek és a hatalmi önkénynek. Hajdumegyének nem szabad meghátrálnia.

Temetik az alkotmányt.

Rejtett absolutizmus mindig volt nálunk, amióta a Habsburg dinasztiaival érdek-kapcsolatba jutottunk. Háromszáz év története bizonyítja ezt, háromszáz év szenvedése hirdeti, hogy a magyar nemzet lojalitása a rejtett absolutizmus átkos gyümölcsét érlelte meg. Csirájában kellett volna elfojtani azt a megmegujuló támadást, mely oly sokszor sértette már meg alapjában ezereszer alkotmányunkat. A támadást támadással, erőszakot erőszakkal kellett volna viszonzoznunk és nem kellene ma pirult orcával állnunk Európa előtt, hogy csak akkor tudtunk nemzeti öntudatra ébredni, amikor már a korbács arcunkat érte.

Igen — csupán csak a lojalitás tette, hogy Bécsből merész kézzel belenyultak egy nemzet akaria és a királyok esküje által szentesített törvényeinkbe. Csupán a tulzó lojalitás eredményezte, hogy a kiegyezés előtt nyílt és azóta burkolt absolutizmus a részünk.

Vagy 38 év eseményei nem ezt igazolják? Nem tapasztaltuk-e lépten nyomon, hogy alkotmányunk csak papíron van meg és még azt a papírt is letakarják, bemocskolják a fekete-sárga ronggyal. Ugyan mily békés egyetértés

Veszedelemet jósolgatnak.

Veszedelemet jósolgatnak,
 Szörnyű égi háborút;
 Magyarország fölöt az ég
 Iszonyuan beborult.
 Ez se tudja, az se sejtí,
 Hogy mikor lesz itt a nap;
 De mindenki esküszik rá,
 Hogy a mennykő majd lecsap.

Zivatar lesz, rémes orkán,
 A felbőszült elemek
 Minden áldást összetörnek,
 Hogy az ország megremeg.
 Tán kénese hull az égből
 Avagy a föld megnyílik
 És elpusztul minden itten
 A bölcsőtől a sirig.

Jön kegyetlen Istenostor,
 Nem is sejtik, hogy ki lesz,
 Tán a hóhér ivadéka,
 Ki új szégyent így szerez.

Valami gaz sátán fajzat,
 Vagy a sátán maga ő,
 A kivel a régi rendszer
 Veszedeleme visszajő.

Jogainkat elkobozza,
 Szabadságunk megtöri:
 Ereszalji dalos fészket
 Csóvával kifüstöli:
 Vadvirágos hegyet völgyet
 Temetővé letarol —
 S mondják, hogy e pusztitással
 Habsburgéknak udvarol.

Éhező száj kényeret vár,
 Beszélő száj betörmése:
 Erié kell a szájkosár.
 Magyar ember mit csináljon?
 A vész mindent letarol,
 A nemzet meg gyorsahajókon
 Idegenbe vándorol.

Mit jósoltok eljövendő
 Veszedelemet? Itt van az!

Nem nyit már e koldus földön
 Új virágot a tavasz!
 Nyomoruság, keserűség
 Könnyel sózott falatunk,
 Koldusbottal szolgálalkek
 Hinárjába haladunk.

A szenvedélyes asszony.

Irta: J. H. Rosny.

— Mikor Montsaucheben megtelepedtem — mesélte a kis Delvigne — több szomszédom között volt egy entomologus tudós, a dijoni akadémia, a lyoni biológiai társulat stb. stb. rendes, rendkívüli levelezője tiszteletbeli és isten tudja miféle tagja.

Szürkefejű ember volt, jóakaró arccal aki a rovarok álcáinak fejlődéséről szivesen elérkezett az embernek akár másfél óra hosszat is — ha ugyan volt, aki ráhálaligason. De ezekért az előadásokért egyetlen egyszer sem a professzor urat, ellenben kilencvenkilencszer is fölkerestem — gyönyörű fiatal felesége miatt.

Érdemes megnézni a Gerő

férfi- és fiu óriási nagy ruha áruházát az ujonnan épült 3 emeletes Fischer palotában, Főter 61. sz. a. Szent-Anna-utcával szemben, ottan a lelegegásabb és mégis a legolcsóbban lehet vásárolni

volt az, ami ezen idő alatt nemzet és Bécs között fennállott? Hasonlít ez a viszony a piciny gyermek és a férj játékához, ahol hallgatolagos megegyezés alapján a gyermek üti a érfít és az türi, vissza soha nem üt, holott keze egy legyintésével porrá törhetné a gyengét.

Ütöttek, vertek, piszkoltak eddig is. Jót nem kaptunk soha, rosszat mindig.

Ha jogos követeléseink egy milliomod részét sok kérésre, könyörgésre teljesítették, nemzetiszínű papírba göngyölve adták azt át, és míg örvendve utána nyultunk, más oldalról fekete-sárga fonálból font korbács érte testünket. Rákóczy hamvait hazaszállítani ígérték és rá a maga egészében kibontották az abszolutizmus vörösbe takart sárga fekete zászlaját.

Rebelliseknek hívják bennünket, holott ők csinálnak forradalmat!

Am mindaz, amihez most készülnek, sokkal hitványabb, sokkal galádabb támadás ellenünk, mint amit eddig elkövettek. Eddig csak törvényt sértettek és ha tették, utálatos csúrcsavarással oly formába bujtatták, hogy a világ szemébe port hinthessenek. De most nyíltan teszik és amit tesznek, a maga vakmerőségében, gonoszságában felülmúl minden képzeltet: alkotmányunk alapköveit készülnek megbontani.

Félremagyarazzák szemérmetlenül az 1888. XVIII. t. c. rendelkezését, mely rendkívüli időben (vész esetén!) póttartalékosok tömeges behívását rendeli el. És elszólítanak a tüzhely mellől 50000 családapát, fiút, testvért, akiknek családja otthon elhagyatva, talán fenntartó nélkül fog színlődni.

És itt megáll a gondolat. Hol veszi az a sötétben bujkáló gaz szövetséget a bátorságot, hogy egy nemzet eleven testébe vágjon? Nem fél, hogy 50000 ember családjának jogos felháborodása és elkeseredettsége vihart támaszt, mely hatalmával szétzuzza, megsemmisíti? Nem fél, hogy a könnyekből vé-

res harcok, egy ország keserűségéből földrengető háborúk támadnak?

Eszeveszett szolgálhad! Ha ez a nép megunja a korbácsütést, ha végre letesz az ostoba hiperloyalitásról: fölkel és kiver benneteket, mint a kalmárokat Krisztus a templomból!

Törvényt sérteni lehet büntetlenül. A törvény nem ment át a nemzet vérébe és nem érinti személyes érdekeit. De egy ilyen alkotmány sértés a nép existenciáját, létének alapfeltételeit vendi el és a bűn rettenetes büntetést idézhet elő.

Népjogot hirdet az osztrák párt, szövetségek érte (?) a szocialistákkal. És ime: most nem a nép jogát készül elvenni, de az életét. Vajjon mit szólnak ehhez Bokányiék? Tetszeni fog nekik, ha 50000 munkás kéz áll a militarizmus meddő szolgálatába? Vagy talán az 50000 ember között az elvtársak közül nem lesz egy sem?

A póttartalékosok között, kiket elvesznek családjuktól, csupán diplomás ember, földbirtokos és mágnás lesz? És az elvtársak nyugodtan maradhatnak?

A népet nagy támadás éri. A nép legyen készen! Ertse meg végre, hogy javát valójában csak a nemzet vezérei akarják, míg a nemzetközisekkel szembekezett osztrák párt nemcsak a jogait veszi el, de az életét is, értse meg, hogy a jog emberei csupán a nemzet vezérei, míg az a szövetséget a jogtalanságnál is borzasztóbbat követ el:

Temetik az alkotmányt!

Az abszolutizmus felé.

E széles hazában minden jó magyar ember, a kinek még helyén a szive, meg az esze s a kit a soklábu hatalom mérges, bódító nyála nem font még körül — tudja, hogy ott fent, a hoanán négyszáz év óta kevés ösziate szót hallott a magyar, de a hová az alatt a négyszáz év alatt számtalanszor vitte szive vérét és verejtéke gyümölcsét, ott fent komolyan és határozottan abszolutizmusra készülnek.

gam, hogy nem kell tilos területekre lépni s nem okozok senkinek bánatot.

Kezdtém keresni az alkalmat magános találkákön madame Laure Anjouannal; észre is vette és igen különös szemmel nézett rám, türethetetlenül ragyogó és kihívó tekintettel. . . Azt hittem: bátorít s ezen az alapon egy délután besuhantam a kert kerítésének egy részén s megálltam előtte.

Egyáltalán nem mutatott meglepetést, csak ajkába harapott és várt, . . . sokáig várt.

En térdre vetettem magam, megmondtam neki, ami a szivemen feküdt s mert még egyre mozdulatlanul ült, fölkeltem és átfogva derekát, ajkát kerestem, az bibor ifjuság forrásában fűdött. Az asszony el-sápadt, fejét hátra rántotta s nem is soká kereste arcomat.

Apró tenyere pompásan rátalált és el is csattant rajta.

Kibontakozott karjaimból:

— Mit gondol! A kertben?!

Azután elkacagta magát. . . Nem volt időm felelni, mert a bokrok közül férje alakja bukkant ki.

— Menjen, menjen, — susogta az asszony.

A professzor semmit sem látott, úgy látszik, nagyon el volt merülve bogarászati vizsgálódásaiban.

— Nem kell kétségbeesni — gondoltam magamban — s hazatértem. Ugy látszik, nem maga a tény, hanem csupán a

Elsőször azzal kezdték, hogy a mikor szóba jött a nemzeti követelések égető szükségége, melyet egyszer ügyes komédiával, a jóhiszeműség gyalázatos kijátszásával pár pillanatra sikerült elaltatniok, huzták, halogatták a dolgot; közben ígérték tücsköt, bogarat s hogy a taktika nagyszerűbb legyen, nemzeti érdeket ériatő kérdések elővonásával igyekeztek félrevezetni a zugni kezdő közvélemény figyelmét.

De a nemzet letörése még sem sikerült, bár ott állunk most, hogy a nyílt erőszak bevállása, a nyílt abszolutizmus megkezdése rövid idők kérdése, a mikor is császári biztosok piszkolják be a főispáni szék búrsonyát; pókháru, fényes gombos kabátu bácsik parancsolgatnak és törnek borsót a törvényhatóságok orra alá s fegyveres hatalommal hajtják keresztül a törvénytelen rendeleteket.

Pedig nagyon jól tudhatnák, hogy az ilyen játék már egyszer megtanította őket arra, hogy az abszolutizmus nem olyan könnyű, a melyik minden nemzetre talál; ez a forró kása pár évtizeddel ezelőtt eléggé megégette azok száját, a kik nem hittek a magyar nemzet életképességében. A vármegek mostani állásfoglalása: a lelkes elkeseredett harc, mely a nagyfejűektől kirendeltekkel szemben lépten, nyomon, minden elképzelhető alakban megnyilatkozik, teljes biztosíték arra nézve, hogyha kettő közül valamelyiknek engedni kell nem a nemzet lesz az, a ki engedni fog.

Mikor nemzeti szempontok uralják a politika legfontosabb kérdéseit, akkor nem lehet a sokkal jelentéktelenebb dinasztiák kérdései sorompói még huzódni annyival inkább, mert a magyar nemzetnek királyához való viszonya oly bensőséges, hogy ami a nemzetnek javára és boldogulására szolgál, az a magyar király koronájára is dicsőséges fényt vet!

Azért nagyon rossz politika úgy gondolkozni, hogy abszolutizmussal lehet rendet csinálni!

Nagyon tévednek!

A rakoncátlan gyermeket megfélemlít-heti az apai szigor, de ne gondolják ám, hogy a nemzet az a rakoncátlan gyermek, a ki megijed a nagy, de őrös fejű mumusok felrántott szemöldjeitől! A nemzet a legválságosabb pillanatokban a legelszántabb; az a magatartás pedig, a melyet nagyban erősit a harag és elkeseredés, minden egybre enged következtetni, de arra semmi esetre, hogy leszereljünk! Hadd jöjjön ha akar, az a zöld szemű szörny és ropotassza ágyuit, meg puskáit ha tetszik, hallottunk már mi dörgést, szagoltunk már mi puskaport!

hely riasztotta meg. Azon háborodott fel. Helyes jobban megfogom választani a helyet.

S vártam az alkalmra,

Sokáig kellett várnom. Sohasem sikerült az asszonyt egyedül találnom otthon. De egy szép őszi délután, mikor legkevésbé reméltem volna, nem volt dolgozószobájában a professzor ur.

Az asszony fogadott:

— Férjemnek váratlanul távoznia kellett, egy félórán belül vissza sem térhet.

Láttam, hogy nem szalaszthatom el ezt a talán sohasem ismétlődő félórát. Beszéltem . . . beszéltem . . . Kimentünk a kertbe, a kis pavillon felé veztettem az asszonyt és még egyre beszéltem. S mikor azt hittem, hogy már elég volt a szóból s főképp pedig mikor keztem kifogygni az időből, elől-ről végigcsináltam a multkori attackot, csak-hogy most erőlyesebben.

Az asszony? — Az asszony öklével arcomba csapott, egyszer, kétszer, számtalanszor s mikor se láttam, se hallottam, átfogott és a földre lökött, hogy a lelkem majd kikökönt belőlem. . . Végre abba hagyta.

Ekkor jelent meg a professzor ur a pavillon előtt. Nem háborodott fel, csak csendesen morogta:

— Ugye megmondtam . . . a feleségem szenvedélyes asszony . . . Nagyon, végtelenül, veszedelmesen szenvedélyes . . . Látja?

Micsoda remek teremtés volt!

Csupa fény, csupa mozgás csupa hirtelenség, egyszóval: csupa élet.

És olyan ajka volt, mintha a bibor ifjuság forrásába fűrésztötte volna. Nem is tudtam megérteni hogyan lehetett ennek a esőndes és peyhűdt tudósnak a felesége. Mindjárt első látásra lángba borított.

S hogy eljárhasak hozzá, végigszenvedtem nem egy entomologiai előadást amire azért is szükség volt hogy szakzerű kérdéseket tehessek s így a házaspárnál minél tovább tartózkodhassam — az asszony kedvéért

Közben udvarolni kezdtem az asszonynak. Azt hittem a tudós semmit sem vesz észre. De mikor egyszer tulajgosan tüzes tekintetet vetettem a feleségére a szalonban, az öreg a vállamra ütött e szavakkal?

— Vigyázzon, fiatal barátom . . . az én feleségem szenvedélyes asszony.

S egy szitakötő hült tetemét tartván mutató és hüvelykujja között még hozzá tette:

— Igen, igen, nagyon szenvedélyes . . . végtelenül veszedelmesen szenvedélyes . . .

De a professzor egészen más célt ért el e megjegyzésével, mint aminőre számított. Nagy örömmel és sok reménnyel töltött el ez a kijelentés. Már előre kifestettem magamnak a jövőt, s mert a tudós szavai azt is elárulták, hogy nem igen tördök felesége szenvedélyes voltával jól éreztem ma-

És mégis hihetetlennek tűnik fel a dolog. Nem! Az nem lehet, hogy öntudatosan rohanjon valaki a vesztébe: nem lehet, hogy valaki szándékosan szaladjon az előtte me-redő kardba, mikor egy könnyed fordulással kikerülheti azt; nem lehet, hogy valaki kecskázatosan egy oly nagyhatalmi állást, amely eddig fényt, nevet adott neki, nem lehet, hogy valaki, egy uralkodó, egy nemzet jogos követelése, kérése iránt érzéketlen maradjon!

S ha mégis úgy lenne! Akkor a harc elől, nem térünk ki, akkor felvesszük az ekkeseredett, halálos harcot — másodszor is!

Külömben megírta már egyszer halhatatlan publicistánk Bartha Miklós, hogy az aggság nem mindig jár együtt a bölcsességgel. Ehhez csak annyit ragsztunk, hogy — azonban az aggsággal rendszeren karöltve jár a sok jó, meg — keserű tapasztalat.

Az alkotmány válság.

Kristóffy nagyot lépett előre. A hadiparancs után ő is beszélni akar magáról: egy rendeletet adott hát ki, melyben megvonja az állami dotációt azoktól a vármegyétől, melyek az ő ismételt megsemmisítő rendelete után is kijelentették, hogy még az önkéntesen beszállított ujoncokat sem adják ki. Megokolásul pedig azt hozza fel, hogy ő, bár a f. évi költségvetés még megszavazva nincs, saját felelősségére kiutalta eddig az állami dotációt, de a vármegyék ezen állásfoglalása tárcájának jövedelmét alaposan megeszappantja s így nincs most már módjában, hogy ilyen körülmények után is kiadja az állami segélyt. A rendelettel sújtott megyék a következők: Abauj-Torna, Bars, Csanád, Hajdu, Hecht, Nógrád, Pest-Pilis-Solt, Somogy, Szatmár, Veszprém, Zala és Zemplén vármegyék.

Világos a cél, a mit el akar a miniszter ezzel a rendeletével érni. A belügyminiszteri megsemmisítő rendelet után még a legtöbb törvényhatóság nem tartott közgyűlést, hogy újabb állásfoglalását kimondja, ezeket akarja a belügyminiszter megfélemlíteni, nehogy kedvük támadjon a fent elősorolt 12 vármegye ideg elutasító magatartását magáévá tenni. Nekünk az a véleményünk, hogy ez a rendelet kevés változást fog előidézni a még hátralevő vármegyék felfogásában. Kristóffy rendelete előrelátható volt, azért gondoskodott a legtöbb megye közönsége arról, hogy tisztviselőink ellátását önkéntes adományokból egyelőre egy évre biztosítsa. Kristóffy lépése legfeljebb ezt az akcióit serkenketheti fokozottabb ténykedésre, de célt semmi esetre sem fog vele elérni.

A rendeleten kívül azonban Kristóffy még fenyegetőzik is. Német nyelvű felhívatalosa útján közölni teszi, hogy ő még erősebb rendszabályoktól sem retten meg s máris kilátásba helyezi, hogy az 1886. évi XXI. t. c. 64 ik szakaszára való hivatkozással felhatalmazza a főispánokat, hogy a törvényhatóságok összes hivatalnokaival és hatóságaival közvetlenül rendelkezzenek. Ezáltal a főispánok hatalmat nyernek arra, hogy a nekik ellenszegülő hivatalnokokat felfüggeszessék, vagy elbocsássák és őket másokkal helyettesítsék.

Erre nekünk szerény megjegyzéseink vannak:

I. Kristóffy már nem is egyszer bocsátott ki olyan rendeletet, mely parancsokat és utasításokat tartalmaz a főispánok útján a tisztviselők számára. Eredmény sehol sem volt, mert a törvényhatóságok álláspontja az, hogy törvénytelen a miniszter, tehát törvénytelenek a rendeletei is. Ha pedig példát akar a miniszter ur, utaljuk őt az 1905. nov. 17-iki kassai eseményekre. Ott is rendelkezett a főispán ur, sőt csendőrökkel rendelkezett, de aki, csufot valloit, az mégis ő volt.

II. Azonban — mondja Kristóffy — a főispán felfüggeszti és elcsapja az ellenkező tisztviselőket. Elcsapja? No ez nem rossz. Magyarországon a törvényhatósági tisztviselők számát beleszámítva a tiszt-, segéd és kezelő személyzetet átlag huszonezere-re tehető. Ezeket mind elcsapja a belügyminiszter ur? És mind „másokkal helyettesíti”? De hát hol vesz huszonezere facér embert, nem is szólva arról, hogy a tisztviselői állások betöltéséhez képesség, tudás, gyakorlat, ismeret, szóval kvalifikáció kell. Főispánnak elkülönít hordárt, de például számvevőnek, irattárnoknak stb. már nem. Ez pedig lényeges pont.

Tehát!

Tehát Kristóffy ur fenyegetése enyhén szólva nevetséges, kapálódzása azonban már az orvosi megfigyelés hatáskörébe tartozik.

A disszidensek egyesülése megtörtént. Megalakult az alkotmánypárt. Az új párt ilyenformán ötven emberből áll. Elnök lett Darányi Ignác, alelnök Nagy Ferenc. Programot a párt nem adott: célul tűzte ki a 67-es alap védelmét, ez alap kiterjesztését, illetve nemzeti tartalommal való megtöltését, a küzdelmet a magyar alkotmány sérthetlenségeért. Tiszta István grófot még 10 ember követi, vajjon mikor nyílik fel ezeknek is teljesen a szemük? De hát ők most programon dolgoznak. Ugyan várjuk meg ezt a programot.

Egyház és iskola.

A püspökladányi egyházi gondnok, Tóth Gáborról lapunk 268 számában megjelent híre vonatkozólag Kiss Ferenc lelkész ur arra a kijelentésére kért fel bannünket, hogy a közlemény azon része, mely szerint nevezett gondnok állásától elmozdított, nem felel meg a valóságnak, mert az illető a f. évben már több ízben bejelentett lemondását a rovancsolás bevégezte után megújítván, önként vált meg hivatalától. A rovancsolást az egyházmegye összes egyházaiban az eszperes rendelte el a lelkész és gondnok előre tudták, hogy hiány fog mutatkozni, mert a templomrenoválás alkalmával a szelthamos vállalkozó a gondnokot több ízben megkárosította s a gondnok ezt sajátjából addig is fedezni kívánta, de az összeg, melylyel ő meg rövidített, csak a rovancsolás alkalmával volt megállapítható. Így a hűtlen kezelést sejtető s elmozdításról szóló hír tévedésen, vagy a mi az adott esetben valószínűbb, rosszakaratu információ alapul, mert Tóth Gábor jóhiszemű eljárását úgy az eljáró bi-

zottság, mint maga az egyháztanács is megállapította. Külömben nevezett gondnok a hír beküldője ellen a törvényes lépéseket megtette.

Az ország albérlője.

Hogy Ferenc József ő felsége ideges, azt nem kell bizonyítani, úgy is elhiszük mindnyájan. Azt nem hinnánk el, hogy teljesen rendben van a lélekállapota, mint egy megszületett csecsemőnek. Az is valószínű, hogy ez az idegesség külső jelenségekben is kiütődik s nincs benne semmi hihetetlen, hogy ő felsége azt mondta a minap Szögyény Marichnak, aki valami javaslattal lábatlankodott körülötte.

— En már semmivel sem törődöm, mert mindent elintéztem Fejérváryval. Megkapta az utasításomat s most már nem én vagyok Magyarországon az uralkodó, hanem Fejérváry.

Igy hát valóban rendben van az ország dolga. Minden ügye-baja ki van adva albérlőbe a Fejérváry-társaságnak s a bacsadagza, Fejérváry albérlő ur vehet és arathat kénye-kedve szerint.

Az uralkodók olyan anyagból veretnek pénzt a maguk képére és hasonlatosságára, amilyenből nekik tetszik. Öfelségének tetszett Fejérváry Gézát ruházni föl a maga méltóságával, teljesen az ő gondjaira bízván Magyarországot sorsát. Mi vezette öfelségét a válsztásban?

Vagy igazában nem is a békességet kívánják odaföntől, hanem a háborút? S harcot akarván, állítottak az ország élére katonát? Ha azt akarnak, forradalmat, ösvédelmi harcot s a jelek úgy mutatják, hogy azt akarnak: nagyon óvakodnunk kell, mert keskeny az az ösvény, mely a passzív rezisztenciát az aktív ellenállástól elválasztja.

Az albérlő társaság idáig még nagyon rosszul gazdálkodott. Mielőtt vetett volna, szánított s az ekevasal rutul bevetéggott az alkotmány élő testébe. Kötetekre menne azoknak a törvénytelen ségeknek a gyűjteménye, amelyek már eddig elkövetődtek. — S megkezdődött a vétés is: pazar kézzel szórják a fölhasogatott hantokba a törvénytelen miniszteri leiratokat és rendeletek ocsuját. Ilyenek a törvényhatósági határozatokat megsemmisítő leiratok s legutóbb az a rendelet, mely a főispáni installációk biztosítása érdekében menesztődött a királyi ügyészekhez.

Még idáig az albérlő konzorciumok nem igen sikerült a maga osemelét beültetgetni a municipiumokba, mert néhány helyen csúnyán elbántak a kis vadoncokkal s ez a pölda bizonyosan befolyásolja a további kísérletezést. Az ország albérlői megtanulják az igazságát a régi közmondásnak, mely szerint vihart arat, aki szelet vet s ő felsége minden idegessége dacára kénytelen lesz felmondani a bérlőket és saját fölkeant személyében látni bele ennek a gazdátlan ország-nak dolgaiba.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Kedd, nov. 21 én: „Csepürágók“ operette (A.)

Szerda, nov. 22 én: „Bohém világ“ szinmű (B.)

Csütörtök, nov. 23-án: „Figaróházas-sága“ vígjáték (C.)

Péntek, 24 én: „Szegény Jonthán“ operette (A.)

Vezérképviselője Horváth Gusztáv Debrecen, Csapó-utca 11. szám.

Mezőgazdasági Hitelbank Részvény-Társaság Budapest.

Arnosztály: Takarmányműek. Védjegyzett „Kis-Bér“ cukortakarmány folyékony mellase kőci önhordókban, finom és durva) orpa, olajpogácsák szárított sőtörköly, répaszelet széaszmosók és magvak, Szirup tengeri mosle.

Bankosztály: Személyhitel nyújt a birtokosoknak, bérletknek, gazda-

Műtrágyafélék: kartellen kívül szuperfoszfát, thomassalak és chilisalétrom.

Séposztály: gazdasági gépek olajok, kenők, zsákok, ponyvák és egyéb gazdasági ésszakkal cikkek.

4 Szombat, nov. 25 én: „Lilla“ vigjék. (B.)

Bérlet 46. szám. (A)

Kedden, november hó 21-én:

CSEPURÁGÓK.

Operette 3 felvonásban 4 képben.

S Z E M É L Y E K:

Mikorne, cirkusz igazgató	Sarkadi V.
Adeleida, neje	Sz. Gárdonyi
Zuzann, kötél táncosnő	Fóti Frida.
Boáflóri, bohóc	Polgár S.
Fingouin, a világ legerősebb embere	Árkosi V.
Marion, menyasszonya	Sz. Pozsony.
Pallasse André, hadnagy	Tarnyei L.
Vallangougou báró, André nagybátyja	Kondor E.
Vallangougou bárónő	Radó Anna.

A Bohémvilág, ez a poetikus színmű kerül holnap szerdán színi. Tekintettel a darab nagy irodalmi jelentőségére s hatásos jeleneteire az előadást bizonyára nagy közönség fogja végignézni.

Színházi hírek. A „Csepürágók“ c. operett egyelőre ma kerül utoljára színi. Holnapután a „Figaró házassága“ adatik, melyben Zilahy Gyula, Fóthy Frida, Markovics Margit, de a többi szereplők is a legutóbbi előadásban szép sikert arattak. A „Szegény Jonathán“, ez a nagy stílusú operett pénteken kerül színi. Az előadásban élükön Békéfi, Polgárral és Fóthival az operett személyzet legjobbjai vesznek részt. — Vasárnap este a kuruc költészet világába vezet bennünket vissza a „Vér Judit rózsája“ c. dráma szerzője Lampert Géza, aki legnagyobb sikerét e darabjával aratta a fővárosi „Nemzeti Színházban“

H I R E K.

A szózat költője.

Ma ötven esztendője, hogy Vörösmarty Mihályt, a halhatatlan költőt sok ezernyi nép kísérte ki a temetőbe. Vörösmarty a magyar költői nyelv megeremelője volt. Amikor Bonyhádról, ahol mint a Percel-fiúk: Mór, Sándor és Miklós nevelője tartózkodott 1825-ben székülte 87 előfizetőjének a Zala-futása című hőskölteményét, a 25 éves ifjú egyszerre kilépett az ismeretlenség homályából. Ragyogó nyelvezete, pompás hasonlatai, gyönyörű leíró részei ámulatba ejtették az irodalom barátait s az ügyvédből költő lett, aminek az isten rendelte őt. Az ő szözeata lett a nemzet fohásza, amely minden hazafias ünnepen fölzendül s mint a hazaszeretet magasztos Hymnusza századok múlva is zengeni fog templomaikban s minden olyan ünnepélyünkön, amiket a multak kegyelme és emléke szentel meg.

Vörösmartyt a honfájdalom törte meg. A szabadságharcban Jankovicsot képviselte a parlamentben. Kossuthnak személyes barátja volt s híven követte a kormányt Debrecenről Aradig. A fegyverletétel után bujdosott. Mikor 1850-ben Fegyverneken találkozott a feleségével, a szépséges Csajághy Laurával, már teljesen ősz volt az ötvenéves költő.

Bujdosása közben egyik kedves leánykája is meghalt, ami még jobban megtörté kesergő szívét. A haza sorsa fölötti kétségbeesésében írta gyönyörű hatyudalát. „A vén cigány“ t, melyben oly viharos fájdalommal tör ki a lelket marcangoló honfájdalom.

Nyékre ment gazdátkodni és feledni. De lelke, szíve visszahozta a fővárosba s a Kappel-féle vas utcai házában halt meg 1855. november 19-én.

Nemzeti gyásza volt ez az elnyomott magyarnak s az ővé volt az első nagy temetés a szabadságharc után a fővárosban, mert akkor csak sirnunk volt szabad. Azóta ötven év mult el s ma holnap nemcsak Székesfehérváron, de Budapesten is szobor

fogja hirdetni a Szózat költőjének halhatatlanságát,

Vörösmarty halálának ötvenedik évfordulójáról nem emlékezett meg egyetlen irodalmi társaságunk se, de megemlékezett egyik legjobb barátjának, Toldy Ferencnek özvegye, a ki koszorút tett a nagy költő sírjára.

— Jog és pénzügyi bizottság ülése.

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délután Vecsey Imre főjegyző elnöklésével ülést tartott, amelyen jelen voltak: Dr. Tüdős János, ifj. Schwartz Vilmos, dr. Magoss György, Aczél Géza, Varga Károly tb. tanácsos. Az ülésről, melyen a havi közgyűlés tárgyszorozatát készítették elő, a következőket írja tudósítónk: Debrecen város már régebben tervbe vette, hogy a Nagyerdőn egy a kor színvonalának megfelelő gyermekek számára való játszótérrel létesít. Erre nézve Aczél Géza főmérnök elkészítette a költségvetést, mely szerint ez a szükséges intézmény 11,210 koronába kerülne, amelyhez az állam 6500 koronával járulna, tekintve az intézmény közegészségügyi és gyermeknevelési célját. A hiányzó 4710 koronát a város fedesné. A játéktér helyéül Aczél Géza főmérnök a park háta mögötti baloldali tisztást jelölte ki. Dr. Tüdős János ezt a helyet nem tartja célszerűnek, mert ott a nép szokott mulatságokat rendezni, már pedig az ilyen népiünnepélyekre alkalmasabb hely nincs, miután az erdő jobb oldali részén, ahol a Leveles van, az erdő nincs megfelelőleg irtva. Aczél Géza: Már pedig ennél alkalmasabb hely nincs. Közel is van az előkelő közönség tartózkodási helyéhez s a gyermekeket ellenőrizhetik. Különben e helyet a város maga ajánlotta fel. Vecsey Imre: Hát akkor a lövöld és körösolya-pálya közötti teret használják fel. — Aczél Géza: Erre gondoltak, helyszíni szemlét is tartottak, de a lövöldök közelsége miatt nem tartja alkalmasnak közbiztonsági szempontokból sem. A bizottság a javaslatnak a költségvetésére vonatkozó részét elfogadta s javasolja az alapon a közgyűlésnek a játéktér felállítását, de a területre nézve utasítandó tartja a tanácsot minden tekintetben megfelelő tér kijelölésére. A városi közgyűlés a mult évben úgy határozott, hogy a város házi és alapítványi pénztáraiban felgyülemlett készpénznek, melyek törvényes biztosíték mellett ki nem adhatók, takarékpénztárakban cheque-számlára helyezendők el. Roncsik Lejos főszámvéve az 1906 évre ajánlattételre szólította fel a helyi pénzügyezteteket, akik erre vonatkozó ajánlataikat be is adták. Ezek közül legelőnyösebb a Takaréki és Hitel intézet (Csapó utca) és a Debreceni Hitelbank részvénytársaság ajánlatai, a kik 4 és fél százalékos kamatot hajlandók fizetni. A bizottság ezeknek javasolja a készpénzeket elhelyezni egyforma arányban. Vecsey Imre és ifj. Schwartz Vilmos érdekeltségükre tekintettel nem szavaztak. Különben a közgyűlés e tekintetben névszerinti szavazást fog tartani. A gyámpénztári fölőselet kizárólag takarékpénztári betéti könyvön az Első Debreceni Takarékpénztárnál javasolja a bizottság elhelyeztetni. A Csontos testvérek ipartelepét akarnak létesíteni s e célra 300 négyzetből átengedését, illetve kijelölését kéri a várostól. A bizottság e célra Késes-utca végén az Ispóty-laposra betorkoló területet jelöli ki. A magyar iparvédő egyesület kéri a várost, hogy pártoló tagul lépjen be a hazafias célt szolgáló egyesületbe. A bizottság javasolja, hogy évi 20 korona pártoló tagsági díjjal a város legyen tagja az egyesületnek.

— A jóléti bizottság ülése.

Tegnap délután újra ülést tartott Debrecen város jóléti bizottsága. A bizalmas ülésről a következő kommunikét adták ki: „A jóléti bizottság a tisztviselők fizetésének biztosítására szolgáló alapnak kezelése felől részletes határozatokat hozott, s eszmecserét folytatott a póttartalékok behívásáról szóló rendeletek felett és kimondta, hogy a jelenlegi törvénytelen kormány által esetleg kinevezendő fő-

ispán beiktatása ellen, bárki legyen is az, a tőle telhető elköveti.“

— **Mikor lesz közgyűlés?** Lapunk egyik mult számában megírtuk, hogy a város törvényhatósága e hó 27-én tart közgyűlést. Ezóta megváltoztatták az időpontot, mert a közgyűlésre kerülő anyagot a tanács nem tudta az idő rövidsége miatt elkészíteni. A közgyűlést e hó 29-én tartják meg, amelyen még Domahidy Elemér főispán fog elnökölni, a ki ez alkalommal vesz bucsut a törvényhatóságtól.

— **Esküvő.** A debreceni uri társaság egyik előkelő és kedves hölgy tagja: Márkus Irénke, Márkus Miksa helybeli kereskedő leánya e hó 28-án délután 3 órakor esküszik örök hitűséget Biró Marcellnak.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalba ma a következő haláleseteket jelentették be: Gyulai Róza ev. ref. 3 hó, Kaszás Julia ev. ref. 22 hó, Vári József ev. ref. 79 év, Horváth Gábor ev. ref. 23 év, Peto Józsefné ev. ref. 56 év, Szlavik János r. kath. 2 év.

— Végre mozog a 45-ös bizottság.

Lapunk zártkörű értesülünk, hogy Hajdúvármegye 45-ös jóléti bizottságának e hét végén, szombaton délelőtt kilenc órakor a vármegyeház közgyűlési termében ülést tart, amelyen foglalkozni fognak a belügynök legújabb leiratával, amelyben a vármegye államsegélyét megvonta. A bizottság határozni fog a felett, hogy ideiglenesen a vármegye melyik alapjából fedezze a tisztviselők fizetésének kiegészítésére szükséges összeget a melyből december elsején körülbelül hatszathatszáz korona lesz esedékes.

— **Kaszinó estély.** A debreceni Kaszinó az idén első estélyét december kilencedikén tartja.

— Az új siketnéma intézet.

Nagy fontosságú ülést tartott hűtfőn délután a siketnémák gyámolító egylete Domahidy Elemér főispán elnökelete alatt. Jelen voltak a hölgy tagok közül: Popper Alajosné, Özv. Varga Ferencné, Veszprémy Zoltáné, Balkányi Miklósné, Bészler Károlyné, Sasztina Janóné. Rásó Gyula, Oláh Károly, dr. Irinyi István, Bészler Károly, Péntes Sándor, Vetassy Béla, Dávidházi Sándor, Füleky Pál pénztáros, Veszprémy Kálmán, Aczél Géza, Gácsér József. Az ülésen elhatározták, hogy miután a siketnéma intézet helyiségei szűkek, az új palota fölépítése elkerülhetetlenül szükséges lévén az építendő bizottságot is megalakították Rásó Gyula nyugalmazott alispán elnökelete alatt. E bizottság tagjai lettek a jelen volt hölgyekön kívül: Kovács József polgármester, Oláh Károly tanácsnok, Aczél Géza főmérnök, Gácsér József igazgató és Füleky Pál egyleti pénztáros. — A bizottság feladata, hogy a város területén alkalmas telket szemeljen ki, amelyet a város, tekintettel a nemes célra, ingyen fog átadni, azonkívül építőanyagokat is fog a bizottság rendelkezésére bocsátani. Az építésnek annyival kevésbé van akadály, mert a közoktatásügyi kormány kilitáiba helyezte, hogy az építésre felveendő költségek törlesztésének évi annuitásait tárcája terhére elvállalja. Elhatározták továbbá, hogy a negyvenkilenc árva siketnéma gyermek közül negyvenegy téli ruhával láttassék el. Miután e célra fedezet nincs, a bizottság gyűjtés útján teremti elő a felruházásra szükséges párszáz koronát, és a téli ruhákra a debreceni iparosok közt árlejtsést hirdet.

Rendkívüli ölcso árban
Fóler, 24. szám Fehérlő-épület.

Halálugrás a vonatról. A tegnapi délután fél négykor Debrecenbe érkező személyvonaton izgalmas esemény játszódott le. Egy országosan körözött szédelő, a kit a budapesti ügyészség Debrecenbe szállított, leugrott az ebési állomáson a vonatról és megszökött. Rakovics Zsigmond, a rendőrség előtt igen ismeretes alak a szökevény rab. A nyáron Debrecenben tömeges szélhámoságot követelt el úgy kereskedők, mint iparosok kárára. A rendőrség egész sereg vizsgálatot vezetett ellene. Rakovics mindazonáltal, csak halmozta a bűneit. Így történt, a nyáron, hogy a Hortobágy malomtól egy talpigás B. J. kereskedő nevében listet esalt ki és a mikor a szédelgés kitudódott, a rendőrség le akarta tartóztatni. Azonban bejelentett lakása volt s a letartóztatást mellőzték. Miután Rakovics ily módon egéret nyart, meglépett Debrecenből és csalásainak központjául Budapestet szemelte ki. A rendőrség elrendelte országos körözését. Rakovics nyugtalan vére a fővárosban is több rendheli gazság elkövetésére ösztönözte. Ott hamarosan elespték s miután körözése el volt rendelve, tegnap a királyi ügyészség Rakovicsot Debrecenbe kísértette. A jeles firmát egy börtönőr hozta adélutáni személyvonattal. Egészen Ebesig minden rendben volt. Egy pillanatra a börtönőr magára hagyta a rabot s ezt gyorsan felhasználta a szökésre. A tervvel villámgyorsan készen volt. Kapta magát, feltépte a harmadosztályú kocsit ajtáját és kiugrott a vonatból. A szökést a börtönőr azonnal észre vette. A vészféket megrántotta, mire a vonat megállt. A börtönőr szemmel kísérte ugyan a gonosztevőt, azonban nem sikerült elfognia. Rakovics gyors lábakkal iramodott a mezőknek. A börtönőr az eredménytelen hajeza után a csendőrségnél tett jelentést, a mely azintézkedéseket meglette a rab elfogatására.

Sertésvész. Az ötödik állategészségügyi körzetben a sertésvészt az állategészségügyi hatóságok megállapították. Ennek főleg ezen körzetből származó sertéseknek a vására való hajtását a mezőrendőrség további intézkedésig betiltotta.

Elgázolás. Ladányi Gábor harminckettedik számú talpigás hétfőn este a Simonffy-utca elején elgázolta Braun Adolfné Arany János utca 58. szám a lakosnőt, akit súlyos sérüléssel a kórházba szállítottak.

Uj városi kézbesítők. A városi tanács a rendőrök célszerű beosztása miatt 20 új kézbesítő felvételét rendezte el. A polgármester ma délelőtt fogadta fel az új kézbesítőket.

Száz gyermek felruházása. A debreceni Kossuth asztaltársaság november 22-án tartja diszkozyulését, amely alkalommal száz szegény gyermeket fognak tölígunyával ellátni. Az asztaltársaság hazafias és emberbaráti működését mi sem jellemzi fényesebben, mint ez a tett. Schwarz Dániel az agilis titkár mindent elkövet, hogy a lélekemelő ünnepség szépen sikerüljön.

A gölya, mint násznagy. A századvég híhetetlenül tarka eseményei közepette sem utolsó hírt közöl velünk egyik szomszéd faluból tudósítónk. Lakodalomra készültek egy vagyonos polgár házában. Együtt volt már az atyafiság meg a nagy vendégsereg, a mikor váratlan esemény történt. A mirtuszkoszorus szép menyasszony még a holtomiglan kimondás előtt olyan nászajándékkal lepte meg a vőlegényét, a mi szétrobbantotta az atyafiakat, majdnem öngyilkosságba kergette a menyasszony baosületbe megöszült öreg édes apját, elhallgattatta a eigányt, szóval: nagy ribilliót csinált. Tudó-

sítónk, a ritka históriáról a következőket írja lapunknak. A minap nálunk egy boldog fiatal pár készült az esküvőre. A vőfély felbokrétázva, a nyoszolyó leánnyal illatos virággal a koblén, koszoru a fején, egy a násznép nagy örömmel jelentek meg, hogy elkísérjék az új párt a templomba, hogy majd a házassági eskü szent kötelékével összeköttesenek Harsogott a jó kedv s minden szem a szerencsés vőlegény és menyasszony felé fordult. Epan indulóban volt a násznép a templomba, a mikor egyszerre csodálkozva tapasztalták, hogy a gölya vidám kelepelése nem lakodalmi hanem keresztelési ünnepre szólítja s hívja össze a boldog új pár barátait s tisztelőit. Igen, az égi áldás még az esküvő előtt leszált az új párra, ez a szép fiu-gyermek képében. A vendégek ennek öröme szétoszlottak s ismét talán nagyobb örömmel fognak megjelenni a második lakodalmi ünnepen. Hanem a szomszédos kis faluban most ezen mulatnak az emberek.

Az elivott tehén. Takács Mihály balmazújvárosi béres gazda megbizta Kónya Gábor nevű munkását, hogy tehenét hajtassa föl a eszei vásárra és adja el kétszáz koronáért. Ha ezt az összeget nem kapná meg a vásáron hajtassa vissza a tehenet. Kónya Gábor a megbizásnak úgy felelt meg, hogy eladta a tehenet százegyven koronáért, aminek örmére a eszei csárdában nagy áldomást esapott. Másfél napi áldomás ivás után az apostolok lován megindult Balmazújváros felé. Utközben esett a nagy Hortobágy, amelynek hívogató barátságos esárdában fél-fél napos pihenőket tartott Kónya Gábor és szórta a pénzt, mint valami geróf vagy zsvány. Negyednapra végre haza érkezett Balmazújvárosra, ahol legelső dolga volt betérni az asszonybosszantó esárdába, ahol két napig muzsikáltatta magát a magyar. Ekkor tudta meg Takács Mihály, hogy Kónya Gábor tud adott a tehenen és annak az átából mulat. Nyomban értesítette a csendőröket, akik letartóztaták, de már akkor csak 2 korona 80 fillér maradt a tehén árából.

Legalább egyszer kedvemre kimulattam magamat, mondta a csendőröknek Kónya Gábor, mikor azok elfogták.

De hát a tehén ára — mondta kétségbeesetten a károsult gazda.

Az árát majd lepihenem Debrecenben, felelte egykedvűen a cinikus sikkasztó. Télen ugyis ráerek, hiszen se munka, se kereset. Olyan koszt-kvartélyra pedig még a kisbirónak sincs, amelyet én kapok.

Halálos szerencsétlenség a dorogi állomáson. A vigyázatlanságnak e vagy a szolgálat teljesítő kalauznak a hibája folytán ismét halottja van a vasutnak. Egy ismeretlen asszony az áldozat, a ki a hajdudorogi állomáson leszált. Nem tudni miképp történt a M. Á. V. oly intézkedést, hogy az eléggé forgalmas állomáson csak 2 percig áll a vonat, holott ez az idő le és felszállásra nem elegendő. Elég az hozzá, hogy ennek az intézkedésnek meg van az áldozata. Az eset részleteiről tudósítónk a következőket jelenti: Hétfőn délután fél 5 órakor érkezett a vonat a dorogi állomásra, a hol a szokottnál több utasakart Debrecenbe jónai ezek mind szemtanúi voltak, a szerencsétlenségnek. — A dorogi állomáson rendszeren csak 1 percig áll a vonat, ezt az időt akarta a szegény asszony felhasználni a leszállásra. A kalauz már megadta a jelt az indulásra, mikor egy éles sikoltás rázta meg a levegőt, az utasok közül sokan kiugráltak a vonatból, akik előtt véres látvány tárult, egy asszony hevelt a kocsik kerékei alatt, összeroncsolt tagokkal. A szerencsétlen asszony két kezén két kocsit, a harmadik kocsit a nyakán ment keresztül mely rögtön megölte. Az eset után sürgönyileg tettek jelentést az illetékeseknek, mely első sorban hivatalos lesz kideríteni, hogy ki a bűnös. Lapunk zártakor értesülünk, hogy a szerencsétlen asszony ki-

létét nem tudták még megállapítani annyira össze van roncsolva a feje.

x Magyar ember nem használ mást csak a híres Hajdusági pedrőt, mely legjobb bajuszövesztő és ápolószer az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 dohoz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen Kossuth utca 8.

TAVIRATOK.

Mire vár a szabadelvűpárt.

Budapest, november 21. A szabadelvűpárt megint magára vonja a figyelmet. Annak idején minél hosszabb terminust vettek maguknak az állásfoglalások publikálására, most azonban e hó huszonkettedikére kitűzték a program készítő bizottság munkáját. Abban a reményben, hogy addig tisztulnak a viszonyok a terminust igyekezett távolítani, de most már szükségét látja, hogy szint valljon és esütörtökön ülnek össze az albizottságok. A szabadelvű párt programját előkészítő jogügyi albizottság elnöke, Erdélyi Sándor volt igazságügyminiszter, a közös es hivat ügyek albizottságának Dániel Ernő az albizottság elnöke, a közoktatásügyi bizottság elnöke Berzevics Albert, a politikai bizottság elnöke Sándor János. Ezek az albizottságok munkálataikat a főelőadónak nyújtják át, aki elkészíti a párt programjának végleges szövegét és az értekezlet elé terjeszti. Ha azután a végleges program meg lesz, akkor csak az opportunus időpontot várják a nyílt küzdelemre. Mivel a kormány helyzete januárig véglegesen eldőlt a szabadelvűpárt megvárja ezt az időt és ekkor fog szint vallani.

Uj főispánok.

Budapest, november 21. A kormány körében ismét két új főispán kinevezéséről beszélnek. Dr. Badics Zoltánt Sopronvármegye főispánjává, Leng Gyula táblai tanácselnököt Jász-nagykunszolnokmegye főispánjává fogják kinevezni. Kilátás van tehát ismét két botrányra és záptojás esőre.

Kilépések a szabadelvűpártból.

Budapest, november 21. Mivel a szabadelvűpárt új programjában minden választási jog is, azért a közeli időre újabb disszidálások várhatók, hogy mikorára, az attól függ, hogy a kormány meddig marad helyén, mert a Fejérváry-kormány után jövő új rezsim szintén az általános választási joggal jön. Lehet, hogy az Alkotmánypárt is sokat magához esábit.

A kormány tömjenezői.

Budapest, november 21. Sokat beszélnek haladóparti körökben arról, hogy milyen önérzettel és ambícióval dolgozik a Fejérváry-kormány, melynek az eredménye az, hogy a mai kudarcát holnap nagyobb fiaskó kövesse. Pénteken függesztette fel Fazekas főjegyzőt, szombaton a felfüggesztett főjegyzőre komissiót küld, hogy három napig tárgyaljon vele hivatalos ügyben pedig tulajdonképpen más esl lappangott a mögött.

Melha bocsánatot kért.

Budapest, november 21. Melha Armand a diákegyettség elnöke ma megjelent Láng Lajos rektoránál és azt mondta, hogy bár a gazdátlan sértésekkel közösséget nem

vállal, de azért, hogy az egyetemi tanárok és az ifjuság közti hagyományos összhangot meg ne zavarja, bűnbocsánatot kér. Kijelentette továbbá az ifjuság vezére, hogy őket a tisztá hazaszeretet ideális tüze vezette minden tettükben, s becsületes intenciók vezették mindenben. De félreértették őket; azért járul a Rektor elé és tőle ünnepélyesen bocsánatot kér. Láng Lajos Rektor Magnificus láthatólag elértékennyült a nem várt eseményen és azt mondta, hogy jól esik az, amit mondtak és úgy amint mondták. Mindent el fog követni, hogy az összhang továbbra is meg legyen. Melha Armand különben tanulmányainak tökéletesítésére külföldi egyetemre iratkozott, de itthon mint az ifjuság vezére szerepel.

Az orosz forrongás.

Bukarest, november 21. Kisensvben a múlt szombaton újra kezdődött az antiszemita zavargás. A csőcselék újra pusztított, rombolt gyújtogatott és fosztogatott. A zsidó fiataliság kétségbeesett ellenállást fejtett ki s véres harcot folytatott, melyben sokan elestek és megsebesültek.

Nyugalom Oroszországban.

Pétervár, november 21. Legújabb hírek szerint a vidéken teljes nyugalom van. A munkások visszatértek a munkához a vasuti sztrájk újabb kiterjedését megakadályozták és intézkedtek a nyugalom helyreállítására.

Tarka históriák.

Ma délelőtt egy rendőr ezzel a szenzációs hírral toppant be a bünygyi osztályba.
— Jelentem alászn, Vénusz le van tartóztatva.

— Vénusz!... Miért?... hűledezett a rendőrtiszt.

— Lehetetlen. És melyik Vénusz? Talán a milói?

— Nem kérem, galíciai, válaszolt a rendegyszerű öre.

Tekintettel Vénusznak a mitológiából ismert kosztümjére, a rendőrtisztviselő szolid családapához illően szemlesütve várta a vádlott elővezetését. Csak akkor ábrándult ki, mikor a várt habtestű istennő helyett egy kócos haju csavargó pöndörödött be az ajtón, aki a Vénusz Jakab névre hallgat és Galiciából jött Magyarországra s városról-városra koldult. A rendőrségi kedélyek emígyen lehűvösödvén, Vénuszt egyelőre nem az Olympuson, hanem a köterben helyezték el s fogják toloncolni a lengyelek földjére.

Egy gimnáziumi tanárról beszélnek, hogy az egyik gyöngye tehetségű tanítványára így förmedt rá:
— Te olyan marha vagy, hogy ha az egész tudományomat a fejedbe verném, akkor is cimerező ökör maradtál.

Összetöpörödött anyóka állott meg a kapitány előtt valami ügyes-bajos dologban. Mikor az ő kihallgatására került a sor, a kapitány megkérdezte, hogy hány éves?

— Ugy gondolom, hogy 54.

— Van-e ura?

— Igen is kérem van.

— Hát gyermeke?

— Az is.

— Hány gyermeke van összesen?

— Jaj kérem, — fakadt ki panaszos hangon az asszony, — annyi van, hogy még a szél sem érhet tőlük!

LEGÉNY CSARNOK

Apán és kegyenond.

(Kegény a bécsi slóthól.)

Magyarosított: Szabó Antal, 149

— Szolgálatjára uram. És Ön?

— Mit? Hát nem ismeri ön még első úrnődját Róder Lajos bárót?

— Ah, ah, tehát csakugyan ön az?
— Mindenesetre igen megváltoztam, —
— Mikor nőtt meg önzek orra ily csinosra?

— Nem nőtt az szép hölgy, hanem esztorgályoztatott. Ugy tettem, mint a nők tesznek. Ha a természet felmondja a szolgálatot, a művészethez kell folyamodni.

— Ön mindig jó kedélyben van. Ez azt bizonyítja, hogy még mindig a szerencsés gyermeke?

— Talán kétkedett ön ebben, uram?

— O, isten menjen! Ha szabad kérdezem, ki legyen most az irigylésre méltó?

— Égy tevé!

— No, nem épen, de én úgy nevezem, mert oly ostoba, mint egy tevé. Nem régen Magyarországra utazott, hogy ott számomra Eszterházy hercegtől egy kastélyt vásároljon.

— Azonban amint látom a művészet majdrem egy hüvelyknyivel tulságosan ada közö volt.

— Ah, akkor bizonyosan csakugyan oly ostoba, mint egy tevé.

— Hogy érzi ezt ön?

— Ugy, hogy ostoba, mert ki eszi magát annak, hogy a fekelők kezébe essék.

— Sajnálom őt, pedig nem szeretem, — schajtott Paulina, s kezdé a kacárság apró fegyvereit használni. — Ó engem tenyerén hordoz, istent, de nem bír felmelegíteni, úgy, hogy szívem mit sem érez iránta.

A boldogtalan!

— Kissé durva, nevetlen. Én nem igen tekintek külső előnyökre. Fiatal vagy öreg, kicsi vagy nagy, szép vagy csunya legyen egy férfi, az nekem mindegy, csak rokonszevezzem velem, s tudja becsülni gyön géd lényemet.

— Aha! Engem szeretne tevének, — gondolá az esüt orru kis báró.

— Kegyed azt kérdezte, hogy boldog vagyok e? — folytatá bus hangon Paulina.

— Nem, nem, nem vagyok boldog kedves báró! Mint szegény leány a Siefert utcában kimondhatatlan boldog lehettem volna, de én boldogságomat örökre eljászottam.

— Egy idő óta rendkívül megsoványodott kegyed, — jegyzé meg együgyűen az anyagi gondolkodású báró.

— Ah, a szerelem buja emészt engem, barbár!

A kis Roler egészen megijedt, meg rémült, s kezdte székét mindig arrább arrább tolni, de mirel arrább telts, Paulina mindinkább utána telta a magáót, úgy hogy a nagy Kristóf hátul szemét-száját tátott, s félelmes mozdulatokat tett.

De a gondiviselés nem hagyta el a benne bizékát.

A gondiviselés ezuttal Erlenstein ur volt, ki a keribe lépve, Paulinát könnyedén üdvözölte, s a megkönyvetült bsrónak kezét nyújtott, s helyet foglalt mellette.

A bankár is igen megváltozott.

Már nem úgy lépett fel, mint Nagy Sándor, járása vontatott volt, tekintete bizonytalan, vas nyugalmát elvesztette, mely lyel pedig egy fejedelem előtt is megüdött állani.

— Kezet nyujtok ugyan önnek, — mondá, — mindazonáltal haragudnom kellene önre kedves báró.

— Reám?

(Folytatjuk)

5 korona és több napikereset.

Házimunka-kötőgép-társaság.

Keresetnek minkét nembeli egyének gépünkön való kötésre, Egyszerű és gyors munka egész éven, otthon végezhető. Nem kell előkészültség. Távoltság nem határoz. a munkát mi adjuk el.

Házimunka-kötőgép társaság

Thos H. Whittick és Tsa

Praga, Petersplatz 7-25

Divat ujdonságaink

az őszi időnyre megérkeztek.

Női ruha és kosztüm keimék, Bluz selymek, Jó mosó barchetek és flanellek a bel- és külföld legelső gyáraiból.

szörme boák és galériók

női és férfi

Jäger alsóruházatok

gyönyörű válaasztékban, szabott olcsó árakban.

A világhírű francia P. D. jegyű kitünő szabásu

FÜZÖK

egyedüli raktára

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél

Mintákkal kívánatra

készséggel szolgálunk.

Nagy kávé raktár.

Kiváló finom idei termésti

Mandarin, Suchong, Congo és

Pecco tea. Citrom, narancs

és a híres Manner-féle

cukorkák nagy raktára

KOHN HENRIK

cégnél

Debrecen, gróf Degenfeld-tér 7 sz.

Szövő-ipar.

Kiváló osztrák szakember, szövő-ipari részvénytársaság volt igazgatója, előkelő, művelt, kitünő, hírnevű, személyiség. Magyarország bármely városában finon pamutkeleme-szövőgyárat ohajtana alapítani, ha a helybeli tőkepénzesek városuk és a lakosság érdekében a szükségelt tőke (legalább 400.000 korona) egy részével hozzájárulnának. Busás támogatás a kormány részéről biztosítva van. Legragyobb jövedelmezőség (15-20%) legrovidebb idő alatt várható. Legfeljebb november végéig ajánlatok „W. S. 7279“ alatt kéretnek Rudolf Mosse, I. Seilerstätte 2. Wier.

Arverési hirdelmény.

A debreceni ev. ref. Egyház anyag szer raktárába össze gyült ócska vasanyagok, vas kályhák vas rostélyok, vas kerítés rácsok, kisebb nagyobb vas ajtók, vas konyha lemezek, ablak ramák, ablak szárnyak, bádóg tárgyak és fa neműek folyó hó 23 délután 2 órakor az Egyháztér 17 sorszámú ház udvarán nyilvános árvetésen elfognak adadni.

Debrecen 1905 november 21.

Ottokocsi Végh János

ref. egyház gazdasági gondnoka.

Hirdetések

relvéteitnek a kiadóhivatásban.

Úti és kocsis takarók,

női kendők, angol és orosz sárcepek, szivar, pénz- és levéltárcák legnagyobb választékban

k a p h a t ó k

BORSOS KATA

műipar áru üzletében DEBRECEN, Városháza.

Ugyanott az összes uri divat cikkek beszerzési áron alul bocsátatnak

eladás alá.

Árverési hirdetés

A debreceni ev. ref. Egyház tulajdonát képező Ispotályi teleken az építkezés miatt nyolc darab nagy akácfa már kivágva, folyó hó 22-én délután 2^{1/2} órakor, nyilvános árverésen elfog adatni.

Debrecen 1905 november 21.

Otrokocsi Végh János

a debreceni ref. egyház gazdasági gondnoka.

Gsászári és királyi műasztalosok, kárpitosok és díszítők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIESUR. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.

Óriási szerencse Gaedickenél.

Utólérhetetlen gyűjtődém szerencséje. Hiszen Magyarországon ugyszólván nincsen város, hol Gaedicke egy vagy több főnyereményt ne fizetett volna ki. Rövid időn belül a következő nyereményeket fizettem ki szerencsés vevőimnek:

A nagy jutalmat 602.000 koronát a 62551 számra,
háromszor a nagy főnyereményt 400.000 koronát a 11119 számra,
 400.000 „ „ 28916 „
 400.000 „ „ 33464 „

háromszor a 100.000 koronát, továbbá a 70.000, négyszer 60.000 és igen sok 30.000, 25.000 20.000 15.000 és 10.000 koronás nyereményeket.

A legközelebbi XVII-ik sorsjátéknál, mely újból

55.000 nyeremény és 110.000 sorsjegyből áll, 14 millió 459.000 korona sorsoltatik ki.

Főnyeremény esetleg 1 millió korona.

Továbbá 1 nagy jutalom a 600.000 1 nyeremény a 400.000. 1 a 200.000 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000 stb. stb.

Az eredeti sorsjegyek tervezési ára:

Egy nyolczad	Egy negyed	Egy fél	Egy egész sorsjegy
1.50	3.—	6.—	12.— korona,

melyek az összeg előzetes beklüldése, avagy utánvétellel küldetnek szét. Hivatalos játéktervek, valamint postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

A november hó 23-iki húzáshoz kérem mielőbbi becses rendelését hozzám jutatni.

Gaedicke A. bankház Budapest, Kossuth Lajos-u. 11. sz.
 Sorsjegyek kaphatók: Ifj. Gyürky Sándor, papirkereskedés,

Nagy S. Samu városház-épületben, Horovitz Zsigmond papirkereskedés, Fischer Czili dohány tőzsdéjében, Debrecen.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 és 15 fillér, minden további szó 3 fillér
vagy több betűvel nyomtatott szó 6 fillér.

Magasabb betűkkel pontosan válaszolunk, ha aszük-
séges költség beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Pénztárnoknői

Élőket keres ur leány ki
már így minőségben al-
kalmazva volt. Cím a
kiadóhivatalban.

Teljesen új

cseléd-ügy jutányos áron
eladó. Burgondia-u. 3. sz.

Kereskedelmi

Iskolai tanuló korrepetitori
állást keres tisztességes u
háznál. Leveleket „Örök
hála” jelleg alatt a kiadó-
hivatalba kérek.

Téli karalábé

kapható Széchényi utca 6
szám.

Rabszolgája

lenne csinos fiatal ember
oly ur asszonynak, ki pill-
anatnyi bémzavarából ki-
segítené. Levelek „Hű rab-
szolga 8216” címen a ki-
adóhivatalba.

Örmestert

keresek nővérem számára
házasság céljából. Hozo-
mánya néhány száz koro-
na, szababutor és egyéb
a kelengyéhez tartozó tár-
gyak. Leveleket a kiadóba
„Nyugdíjképes katoná”
címen.

Méltóságos

id. Kallay András ur
Nagy-Halászi gazdaságában
vasutállomás mellett
10000 mázsa

egészséges takarmány

repa
eladó.

venni szándékozók fordulja-
nak ifj. Kallay András-hoz
u. p.

Nagy-Halász.

BOÁK és MUFFOK

nagy választékban

Bosznay J. és Tarsa

divatáruházában

Debrecen,

Kossuth-u. 5.

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyék E. Impér

„Répáti” gyógsavanyúvizet

Magyarország giesshtüblje!!

ize és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindennemű
hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hurutos
megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.

Házhoz szállítva:

1 lt. „Répáti” gyógyviz üveggel együtt	32 fillér
üvegeket visszavesszük:	12
1/2 lt. „Répáti” gyógyviz üveggel együtt	23 fillér
üvegeket visszavesszük:	7

Főraktár Debrecen és vidékére.

Weisz Andor Csapó-u. 1

Telefon 332.

Látta már

ROSE ékszerész kirakatát?

Nézzé meg!

Ékszerek, arany- és ezüst-
neműek, finom zsebórák a
legmegbízhatóbb és legelő-
kelőbb ékszer üzletben

Rose Dezső-nél

Piac utca 55. sz. alatt a
Hungária kávéház mellett
kaphatók. Minden ékszerész
szakmába vágó tárgy és a
legművészibb kivitelű ötvös
munkák a legolcsóbb ára-
kon állanak a nagy közön-
ség rendelkezésére.

Tehát menjen és nézzé meg
Rose kirakatát!

Személyhitelt

bármely állásu egyénnek 5%-kal csekély
havi törlesztés mellett, kezes nélkül is,
továbbá váltóhitelt, váltóleszámitást,
előleget értékpapírokra stb. ugyszintén

**4 1/2 %-os jelzálog-
kölcshönt**

házakra, telkekre stb. I. II. és III helyre
gyorsan és biztosan közvetít

Hegedüs Dezső Budapest.
VII. Rottenbiller-utca 24. Válaszbélyeg.

**ELSŐRANGU HIRNEVES
OSZTRÁK CEMENTGYÁRAK
VEZÉNKÉPVISELŐSÉGE**

RIKÁN és BOSSÁNYI

BUDAPEST, V. Lipóti-körút 12.

BEKÖLTÖZÉS

**BETON-ÉPT. VILLATLAKOZÓK
CEMENTÁRU-GYÁRSOK
ÉRTÉKESÍTELEK**

ESZENCIA

és ecetsavgyár keres minden nagyobb városban és vásárokon vegyes-
kereskedőknél és keresmárosoknál jólbevezetett képviselőt

FIX FIZETÉS

és magas jutalék mellett ajánlatok „B. N. 5803” jeligével Mosse Rudolf
Bécs, I. Seiterstätte 2 intézendők.